

УДК 338

О.О. Коваленко

Вінницький національний аграрний університет

**КОНЦЕПЦІЇ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО
ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА**

O.A. Kovalenko

**CONCEPT CREATING AN EFFECTIVE INFORMATION
ENVIRONMENT**

Розвиток інформаційного середовища організації цікавить багатьох досліджувачів інформаційного менеджменту, кібернетики, управління підприємствами. Нові підходи створення та підтримки ефективного інформаційного середовища базуються на прогресивних інформаційних технологіях, методах організаційного проектування та оптимізації систем управління та інформаційних процесів.

Питаннями впровадження інформаційних систем, дослідженнями з формування інформаційних технологій займаються багато з дослідників інформаційного менеджменту, ІТ-технологій, фахівців-практиків. Серед найбільш цікавих наукових робіт, можна відзначити роботи таких авторів, як

Б. Гейтс, П. Друкер, Т.П. Ніколаєва, У. Мартін, І. Масуда, С. Парінов, Л. Плєскач, Ф. Ситник, Д. Тапскот, Е. Тофлер, та інші.

Концепції створення ефективного інформаційного середовища базуються на синрегії робіт теоретиків розвитку інформаційного суспільства [1] та практиків створення інформаційних систем [2]. Існує два основних способи впровадження нової інформаційної технології в локальні інформаційні структури, що базуються на адаптації нової інформаційної технології до організаційної структури та на раціоналізації організаційної структури.

При першому способі впровадження нова інформаційна технологія пристосовується до організаційної структури в її існуючому вигляді, відбувається тільки локальна модернізація методів роботи. В цьому випадку комунікації розвинуті слабо, раціоналізуються лише робочі місця. Відбувається розподіл функції між технічними робітниками та спеціалістами.

Другий спосіб впровадження нової інформаційної технології передбачає раціоналізацію організаційної структури: організаційна структура модернізується таким чином, щоб інформаційна технологія дала найкращий ефект. Основною стратегією створення ефективного інформаційного середовища є максимальний розвиток комунікацій та розробка нових організаційних взаємозв'язків, які раніше були економічно недоцільні. Продуктивність організаційної структури зростає, тому що раціонально розподіляються архіви даних, знижується обсяг інформації, яка циркулює по

системних каналах, та досягається збалансованість ефективності вирішуваних задач кожного управлінського рівня.

Таким чином, перший спосіб впровадження нової інформаційної технології орієнтований на вже існуючу структуру організації (ступінь ризику від впровадження зводиться до мінімуму, тому що витрати мінімальні і організаційна структура не змінюється), другий - на майбутню структуру (система розвивається згідно з потребами та можливостями організації). Для обох способів принципово змінюється використання інформаційної техніки: відбувається її переміщення з периферії безпосередньо у середину закладу, де інформація переробляється та приймається рішення. Тим самим ліквідується розрив між інформаційною та організаційною структурами.

Мета дослідження - аналіз відомих концепцій побудови інформаційного середовища організації з точки зору ефективності її розвитку.

Будь-яка складна управлінська функція розділяється на ряд більш дрібних задач і, зрештою, доводиться до безпосереднього виконавця. Саме від того, як буде виконане або інше завдання окремим працівником, залежить успіх у вирішенні кінцевих задач фірми в цілому. Таким чином, вся складна сукупність управлінських дій повинна мати своїм кінцевим результатом доведення загальних задач, які стоять перед підприємством, до кожного конкретного виконавця незалежно від його службового стану.

Наведені положення підкреслюють не тільки індивідуальний, але й груповий характер функції керування, а діловий (практичний) результат отримується не епізодично, а регулярно.

Розглянемо основні принципи впровадження інформаційного середовища.

Розвиток ІТ визначається потребами основної діяльності компанії, а не технологічними нововведеннями.

Рішення про фінансування рішень в області ІТ приймаються, виходячи з їх фінансової вигоди.

Компанії, що успішно вирішують проблеми, пов'язані з інформаційними технологіями, уникають великих одноразових капіталовкладень. Підхід відкритої структури дозволяє зберігати високий технічний рівень і надійно захищає від зниження ефективності роботи, пов'язаної з незбалансованою політикою.

Інформаційна система має просту і гнучку структуру. Простоту системи можна зберігати завдяки скороченню числа використовуваних технологій і платформ, а також завдяки побудові гнучких і простих у реалізації архітектур. Розробки починають приносити користь практично з моменту впровадження.

Мережева ринкова економіка породжує новий підхід до побудови інформаційного середовища як системи двох дзеркал, що з одної сторони

відзеркалює всі бізнес-процеси, а з другої - активно впливає на процеси раціональної організації та управління. Врахування критеріїв впровадження інформаційних систем дозволяють знайти оптимальну форму і зміст як для структури організації управління, так і для інформаційної структури.

Література

1. Гейтс Б. Бизнес со скоростью мысли. – М.: ЭКСМО-Пресс, 2001. – 480с.
2. Тапскотт Дон Электронно-цифровое общество. – К. «INT-press», 1999. – 432 с.

УДК 681.5

О.О.Ковель, І.І.Бурденюк

Вінницький національний аграрний університет

ЕКСПЕРТНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

О.О.Kovel, I.I.Burdenyuk

EXPERT SYSTEMS IN THE ENTERPRISE MANAGEMENT

Сучасні підприємства функціонують в умовах глобалізації й нестабільності зовнішнього середовища, їх конкурентоспроможність у значній мірі залежить не тільки від наявних виробничих можливостей, але і від ефективності управління, його здатності адаптуватися до нових умов, що вимагає використання нових підходів до процесів прийняття управлінських рішень. В процесі управління господарською діяльністю підприємства часто виникає потреба використання експертних методів, наприклад: розробка та оцінка програм розвитку, формування інвестиційного портфелю, розподіл фінансових та інших стратегічно важливих ресурсів.

Теоретичні і практичні питання актуальності і перспектив розвитку експертних систем (ЕС) в економіці досліджені у наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних вчених, як Н.М. Абдикеев, Д.Барні, Т.Дайвенпорт, А.М. Кармінський, Б.З. Мільнер, Г.Я. Гольдштейн, А.А. Гопоненко.

Під експертною системою прийняття рішення на підприємстві розуміють складні програмні комплекси, які оперують знаннями з метою отримання задовільного та ефективного рішення у вузькій предметній області (в управлінні і плануванні виробництва). Такі системи, як і людина-експерт, використовують символічну логіку й евристики (емпіричні правила) для знаходження рішень. Поєднання математичних методів, комп'ютерних технологій обробки даних з багатством людського досвіду, експертні системи підвищують цінність знань експертів.

Експертні системи призначені для розв'язування завдань, які відносяться до неформалізованих, важко формалізованих і частково